

สรุปผลการรับฟังความเห็น

เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประกอบการยกร่างธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ ๓
กลุ่มประเด็นสิทธิหน้าที่ องค์กรความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ
วันพุธที่ ๒๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.
โดยรับฟังความเห็นแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom และ Padlet

จัดโดย

คณะกรรมการมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็น

ภายใต้คณะกรรมการมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็น และคณะกรรมการจัดทำธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ ๓

๑. ระบบสุขภาพไทยที่ “เป็นธรรม ตอบสนอง และไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง”

ประเด็น	ความคิดเห็น	ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนออื่น ๆ
ภาพรวมระบบสุขภาพ		- ระบบสุขภาพมี ๔ มิติ ใครเป็นผู้รับผิดชอบในแต่ละมิติ สุขภาพต้องมองตั้งแต่เกิดจนตาย ซึ่งแต่ละคน ยกเว้น เด็กเล็ก ที่มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบต่อสุขภาพของตัวเอง สุขภาพจิต เราคิดอย่างไร สุขภาพจิตก็เป็นเช่นนั้น สุขภาพปัญญาเป็นข้อท้าทายและข้อจำกัดในทุกระดับ

ประเด็น	ความคิดเห็น	ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนออื่น ๆ
		<p>สำหรับสุขภาพทางสังคม ธรรมนูญฯ ธรรมนูญ ต้องนำไปสู่ความเชื่อที่ถูกต้อง</p>
<p>ความเป็นธรรมด้านสุขภาพ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เป้าหมาย คือ ระบบสุขภาพไทยสามารถตอบสนองต่อทุกคนได้อย่างสูง โดยไม่ทิ้งใครไว้เลย - ความเป็นธรรมในระบบภาพทั้ง ๔ มิติ ต้องเสมอกัน ไม่ต่างกัน ถูกต้องชอบธรรม ทัวถึง เข้าถึงได้ง่าย ไม่เลือกปฏิบัติ - การให้บริการด้วยระบบที่มีมาตรฐานและคุณภาพที่เท่าเทียมกันทุกสิทธิ จะทำให้เป็นธรรมมากขึ้น - ระบบสุขภาพที่เป็นธรรมตอบสนองไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ทุกคนควรได้รับสิทธิด้านสุขภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - ความเป็นธรรมในมุมมองของแต่ละคนไม่เหมือนกัน ดังนั้นต้องทำความเข้าใจ และตีความให้ชัดเจน - คำว่า “ความเป็นธรรม” ค่อนข้างเป็นนามธรรม - ควรมีนियามอ้างอิงถึงความเป็นธรรม ทั้งใน พ.ร.บ. สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ และธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย - key indicators ทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพของความเป็นธรรมคืออะไร
<p>สิทธิและหน้าที่ด้านสุขภาพ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สิทธิด้านสุขภาพที่บัญญัติใน พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ ทุกคนต้องได้รับตามสิทธิดังกล่าวอย่างครบถ้วน - สิทธิอันพึงมีของคนทุกคน โดยไม่มีเงื่อนไข เพื่อให้มีคุณภาพที่ดี โดยไม่เลือกปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็ใครหรือคนสัญชาติใด - เป็นสิทธิที่ทุกคนควรได้รับ และต้องทำให้ทุกคนได้รับสิทธิด้านสุขภาพนี้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ปัจจุบันหลายคนมีหลายสิทธิ ทั้งสิทธิประกันสังคม สิทธิจากสำนักงาน สิทธิจากประกันชีวิต และมีการลำดับสิทธิไว้ด้วย

ประเด็น	ความคิดเห็น	ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนออื่น ๆ
การตอบสนองของระบบสุขภาพ		<ul style="list-style-type: none"> - เป็นการตอบสนองต่ออะไร ของใคร จะมีหลักการที่เหมาะสม เป็นเรื่องของการสร้างนำซ่อมหรือไม่ - การตอบสนองต่อความต้องการของแต่ละคน จะมีความสะดวกมากกว่า
การไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง	<ul style="list-style-type: none"> - ควรมีระบบที่ให้รัฐบาลรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และประชาชนสามารถส่งเสียงถึงระดับนโยบายได้ - คนเปราะบาง คนชายขอบ คนต่างด้าว คนที่รอพิสูจน์สิทธิ จะต้องได้รับการดูแล 	<ul style="list-style-type: none"> - ปัจจุบันยังมีคนถูกทิ้งอยู่มาก เช่น การลงทะเบียนคนจน มีทั้งคนที่คิดว่าเข้าไม่ถึงหรือถูกทิ้ง กับคนที่ถูกทิ้งจริง ๆ ทำอย่างไร ที่จะไม่ให้ใครถูกทิ้งเลย - ต้องรู้ก่อนว่าปัจจุบันมีใครหรือกลุ่มไหนบ้างที่ถูกทิ้ง - คำว่า “ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” จะทำให้เป็นธรรมชาติมากขึ้นได้อย่างไร - ทุกคนต้องทำความเข้าใจให้ตรงกัน และทำให้มีความคาดหวังที่ตรงกัน - นโยบายการไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลังทำได้ยาก เช่น คนไร้บ้าน คนที่อยู่ตามถนน คนชายขอบ คนที่ไม่มีเอกสารสถานะ ทำให้ไม่ได้รับการตอบสนองด้านสุขภาพ จะต้องนำเข้าสู่ระบบได้อย่างไร ต้องมองให้เห็นว่าเขาคือคนที่รัฐต้องดูแลเช่นกัน

ประเด็น	ความคิดเห็น	ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนออื่น ๆ
		<ul style="list-style-type: none"> - แม้ว่าปัจจุบันการเข้าถึงด้านสุขภาพมีแนวโน้มที่ดีขึ้นมาก โดยเฉพาะสถานการณ์โควิด-๑๙ แต่ยังมีคนที่ไม่มีเลข ๑๓ หลัก แต่ยังมีคนที่ถูกทิ้งไว้ข้างหลัง เช่น แรงงานพม่า - ต้องมอบหน้าที่นี้ให้ทั้งผู้รับบริการและผู้ให้บริการ และหน่วยงานที่ต้องตรวจสอบว่ามีใครถูกทิ้งหรือเขาละเลยตัวเองเอง
<p>การเข้าถึงบริการสุขภาพ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การมีสิทธิ ๓๐ บาทรักษาโรค เป็นระบบที่ดี เป็นของดีและแข็งแรงอยู่แล้ว เพราะทำให้คนเข้าถึงสิทธิอย่างเท่าเทียมกัน - การได้รับบริการด้านสุขภาพตามบริบทของตัวเอง และมีการรับฟังความเห็นจากผู้ไปรับบริการด้านสุขภาพจริง ๆ - ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพ และประชาชนหรือผู้บริโภครับความคุ้มครองสิทธิตามกฎหมาย มีศักดิ์ศรี สอดคล้องกับมาตรฐานการให้บริการ ไม่เลือกปฏิบัติ ทั้งนี้ ต้องไม่เป็นการสร้างภาระทางการคลัง ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพจนเกินสมควร 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการเลือกปฏิบัติในการเข้าถึงบริการสุขภาพ - ปัจจุบันมีการเข้าถึงระบบบริการได้มากขึ้น แต่มาตรฐานอาจแตกต่างกันตามพื้นที่ - ความท้าทาย คือ ความรู้ความเข้าใจที่ตรงกัน ว่าเป็นเรื่องของทุกชาติพันธุ์และเป็นหน้าที่ของหน่วยงานราชการ ในการสร้างการรู้เท่าทัน หรือการรับรู้ที่ถูกต้องตรงกัน ในการเข้าถึงระบบบริการของทุกกลุ่มชาติพันธุ์ ข้อจำกัด คือ กำจัดจุดต่างออกให้หมดก่อน

ประเด็น	ความคิดเห็น	ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนออื่น ๆ
ระบบสุขภาพของชุมชน/ ท้องถิ่น	- ควรมีกลไกในการสื่อสารข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับระบบสุขภาพในพื้นที่ เพื่อให้มีการสื่อสารที่รวดเร็วมากยิ่งขึ้น ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน อาสาสมัครต่าง ๆ ในพื้นที่ เช่น อสม. อพม. (อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์)	

๒. ข้อท้าทาย/ข้อจำกัดในปัจจุบัน และจุดคานงัดเพื่อให้ระบบสุขภาพไทยไปถึง “ระบบสุขภาพที่เป็นธรรม ตอบสนอง และไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง”

จุดคานงัด	ความคิดเห็นต่อจุดคานงัด	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	ข้อท้าทาย/ข้อจำกัดในปัจจุบัน
การจัดการโครงสร้างและกลไกของระบบสุขภาพ	- การจัดการโครงสร้าง กลไก และกระบวนการบริหารจัดการ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและการร่วมมือกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในทุกระดับอย่างแท้จริงและเป็นไปอย่างโปร่งใส		- ในปัจจุบันมีความเปราะบางของระบบบริการสุขภาพของไทยอยู่ - ต้องมีการวิเคราะห์ปัญหาในเชิงระบบให้ชัดเจน เพื่อรู้ภาพรวมและโครงสร้างต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบสุขภาพในแต่ละระบบ

จุดคานงัด	ความคิดเห็นต่อจุดคานงัด	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	ข้อท้าทาย/ข้อจำกัดในปัจจุบัน
การสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องสุขภาพแบบองค์รวมของสังคม	- สร้าง Growth Mindset เรื่องสุขภาพ ที่ถูกต้องให้คนไทยอย่างจริงจังและต่อเนื่อง		
การเพิ่มพลังอำนาจและการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ โดยเฉพาะกลุ่มคนรุ่นใหม่	- เพิ่มคนรุ่นใหม่ เข้ามาในกระบวนการมีส่วนร่วมในทุกระดับอย่างเข้มแข็งมากขึ้น เช่น กรรมการ อนุกรรมการ หรือคณะทำงาน เป็นต้น		
การพัฒนาทักษะและศักยภาพของประชาชน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน	- เน้นที่ระบบการศึกษาและสถาบันการศึกษา - ต้องมีสารและช่องทางสื่อ ให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้ในเรื่องสุขภาพ		- ประชาชนยังขาดความรู้ด้านสุขภาพ - literacy ของประชาชน มีไม่เท่ากัน - ระบบการศึกษาและสถาบันการศึกษา ครู ผู้นำชุมชน สมาคมผู้ประกอบการ คือ จุดคานงัดที่สำคัญ - กรมอนามัยเคยมีกิจกรรม อย. น้อย ซึ่งได้ผลดีมาก ๆ
การจัดการทรัพยากรและงบประมาณด้านสุขภาพ			- สถานการณ์โรคระบาดโควิด-๑๙ มีการจัดการทรัพยากรที่ทุ่มเทลงไป เฉพาะเรื่อง/เฉพาะพื้นที่ ทำให้การคิดในภาพรวมระบบสุขภาพหายไป

จุดคานงัด	ความคิดเห็นต่อจุดคานงัด	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	ข้อท้าทาย/ข้อจำกัดในปัจจุบัน
			<ul style="list-style-type: none"> - การใช้จ่ายงบประมาณด้านสุขภาพของระบบราชการมีสัดส่วนสูงกว่าของระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าและระบบประกันสังคม - สังคมไทยเข้าสู่สังคมสูงอายุแบบสมบูรณ์ จะสร้างภาระทางการเงินการคลังของประเทศในระยะยาว
การจัดการระบบข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร และเทคโนโลยี ด้านสุขภาพ	<ul style="list-style-type: none"> - มีการจัดการฐานข้อมูล ที่ถูกต้อง น่าเชื่อถือ เพื่อให้ทุกคนเข้าถึงได้ โดยง่ายและไม่รวมศูนย์ - มีองค์กรหรือกลไกที่ให้การรับรองความถูกต้อง มีแหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้ มีความเป็นเหตุเป็นผลของข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ ที่ประชาชนเข้าถึง เลือกตัดสินใจและใช้ประโยชน์ได้ - ประชาชนที่เป็นปัจเจกสามารถใช้ telemedicine ได้ด้วยตนเอง 		<ul style="list-style-type: none"> - ปัจจุบันข้อมูลด้านสุขภาพมีจำนวนมากมายมหาศาลมาก แต่จะอย่างไรให้มีข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือ

จุดคานงัด	ความคิดเห็นต่อจุดคานงัด	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	ข้อท้าทาย/ข้อจำกัดในปัจจุบัน
	- ประชาชนทุกคนต้องเข้าถึงการสื่อสาร และรู้เท่าทันข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ		

๓. ข้อคิดเห็นต่อแนวทางการอภิบาลระบบสุขภาพไทยในปัจจุบันให้มี “ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ คุ่มค่า และมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน”

แนวทางการอภิบาลระบบสุขภาพที่ดี	ความคิดเห็นต่อแนวทางการอภิบาลระบบสุขภาพที่ดี	ข้อท้าทาย/ข้อจำกัดในปัจจุบัน
การมีส่วนร่วมในการอภิบาลระบบสุขภาพ	- ต้องเป็นการอภิบาลระบบสุขภาพโดยรัฐ ตลาด และ เครือข่ายจากที่ ๓ ภาคส่วน ที่มีสัดส่วนเท่า ๆ กัน เข้ามา มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน	
มีกลไกตรวจสอบที่เป็นอิสระจากรัฐและทุน	- มีสภาองค์กรผู้บริโภค ทำหน้าที่ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะนโยบายสาธารณะ และต้องเป็นองค์กรผู้บริโภคที่เป็นอิสระ ไม่มีการแทรกแซงจากรัฐหรือภาครัฐ โดยต้องมีการตรวจสอบการเข้าไปเป็นสมาชิกสภาองค์กรผู้บริโภค - มีกลไกในการตรวจสอบได้ โดยองค์ประกอบที่หลากหลาย โดยเฉพาะภาคประชาชน ไม่ใช่มีเฉพาะวิชาชีพ หรือหน่วยงานรัฐเท่านั้น	

แนวทางการอภิบาลระบบสุขภาพที่ดี	ความคิดเห็นต่อแนวทางการอภิบาลระบบสุขภาพที่ดี	ข้อท้าทาย/ข้อจำกัดในปัจจุบัน
	<ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนให้มีกลไกการตรวจสอบตั้งแต่หน่วยเล็ก ๆ เช่น อสม. อาสาสมัครในชุมชน เนื่องจากอยู่ใกล้ชิดชุมชน การตรวจสอบจะง่ายและมีประสิทธิภาพมากกว่า และมี การเชื่อมกับกลไกการตรวจสอบในระบบใหญ่ด้วย 	
<p>มีช่องทางให้ประชาชนหรือภาคส่วนต่าง ๆ สามารถตรวจสอบ ร้องเรียน ร้องทุกข์ได้โดยง่าย</p>		<ul style="list-style-type: none"> - การอภิบาลระบบสุขภาพมีหลายระดับ โดยในระดับวิชาชีพยังมีจุดอ่อนสำคัญคือ สภาวิชาชีพยังไม่มี องค์ประกอบของประชาชนทั่วไปหรือ layman เหมือนในต่างประเทศ เช่น แพทยสภาอังกฤษ (GMC) จะมีกรรมการที่เป็นบุคคลทั่วไป กรรมการ มีวาระไม่เกิน ๒ วาระหรือกำหนดเวลาดำรงตำแหน่ง และมีหน่วยงาน ตรวจสอบการทำงานของแพทยสภาอังกฤษด้วย
<p>การสื่อสารสาธารณะที่โปร่งใสและการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มีความโปร่งใสในการสื่อสารสาธารณะและสังคม ด้วยวิธีการสื่อสารและข้อมูลที่แตกต่างและเหมาะสมกับแต่ละกลุ่มเป้าหมาย - เสียงที่ออกมาจากภาคใดภาคหนึ่ง ต้องมีการตรวจสอบ ข้อมูลข่าวสารก่อน - มีการสื่อสารเพื่อสร้างการรู้เท่ากัน ตรงกัน ภาษาที่ใช้ต้อง เข้าใจง่าย 	<ul style="list-style-type: none"> - แนะนำ Application ตรวจสอบสการคอร์รัปชัน ซึ่งพัฒนา ในประเทศบราซิล เป็น innovation solution มาช่วย เกี่ยวกับประวัติบุคคลต่างๆ เพื่อช่วยให้สามารถตรวจสอบ ความโปร่งใสได้

แนวทางการอภิบาลระบบสุขภาพที่ดี	ความคิดเห็นต่อแนวทางการอภิบาลระบบสุขภาพที่ดี	ข้อท้าทาย/ข้อจำกัดในปัจจุบัน
<p>การสนับสนุนสื่อภาคพลเมืองและนักสื่อสารสุขภาพ/สุขภาวะ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ให้มีกลไกและนักสื่อสารสุขภาพ/สุขภาวะชุมชนที่เป็นทั้งผู้บริโภคและผู้ได้รับผลกระทบ เช่น อสม. ผู้นำชุมชน เพื่อให้เป็นสื่อของชุมชน โดยชุมชนอย่างแท้จริง ชุมชนเป็นเจ้าของการสื่อสารเพื่อร่วมกันอภิบาลระบบสุขภาพ - กสทช. สนับสนุนนักสื่อสารสุขภาพ/สุขภาวะของชุมชน/ภาคพลเมือง - เขตสุขภาพเพื่อประชาชนแต่ละเขต ซึ่งมีอนุกรรมการสื่อสารอยู่แล้ว ให้มีการดำเนินการสร้างนักสื่อสารสุขภาพ/สุขภาวะ และการสื่อสารสาธารณะ/การสื่อสารของภาคพลเมืองในพื้นที่ เช่น กขป. เขต ๑ ได้ดำเนินการสร้างนักสื่อสารสุขภาพ เป็นต้น 	<ul style="list-style-type: none"> - กสทช. มีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดสัดส่วนเนื้อหาหลักเกณฑ์ให้สื่อทำงาน โดย กสทช. ควรมีการปรับตัวดูแลด้านเนื้อหาของสื่อที่อยู่ในการกำกับดูแล นำไปสู่การแก้ไขปรับเปลี่ยน หรือมีการกำหนดไว้ในกรอบการทำงานของสื่อ/โทรคมนาคม เครือข่ายวิทยุชุมชน คลื่นความถี่ จำนวนหลายพันคลื่น หากใช้โอกาสนี้ ในการขับเคลื่อน จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านการสื่อสารสุขภาพของสังคมได้
<p>การพัฒนาและบริหารความเสี่ยงด้านความโปร่งใส</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ที่ประชาชนต้องรับรู้ว่าการประเมินการบริหารจัดการ ตอบสนองประชาชนว่าเป็นอย่างไร เช่น ITA , IIT, ETA, PMQA 4.0 เป็นต้น - ควรเน้นเรื่อง Open Data ของหน่วยงานต่าง ๆ 	<ul style="list-style-type: none"> - ภาครัฐต้องฟังเสียงประชาชนและมีการสื่อสารกับคนทุกกลุ่ม มีการมองปัญหาเชิงระบบจริง ภายใต้สถานการณ์จริง

๔. ระบบสุขภาพไทยที่สามารถ “ปรับตัว ปรับเปลี่ยน คงอยู่ได้ และฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็ว” ทั้งจากสภาวะวิกฤติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและพร้อมรับมือต่อแนวโน้มที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างดี

แนวทาง	ความคิดเห็น	ข้อท้าทาย/ข้อจำกัดในปัจจุบัน
การวางแผนการทำงานเชิงรุก	<ul style="list-style-type: none"> - ควรมีการปรับการทำงานเชิงรุก มีการวางแผนล่วงหน้า มีแผนรองรับสถานการณ์ต่าง ๆ ต้องคิดถึงปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาล่วงหน้า - การทบทวนระบบการป้องกัน การสื่อสารเผยแพร่ และทำอย่างต่อเนื่อง ให้มีความตื่นตัวในลักษณะเชิงรุกอยู่ตลอดเวลา 	- ประเทศไทยทำงานเชิงรับมากกว่าเชิงรุก ทำให้มีจุดบกพร่องมากมาย
ผู้มีอำนาจมีการตัดสินใจที่ดี ถูกต้องเหมาะสม ทันการณ์ และเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม	- การตัดสินใจเป็นเรื่องที่สำคัญของผู้นำ/ผู้มีอำนาจ ซึ่งต้องมีการตัดสินใจที่ดี ด้วยข้อเท็จจริง เหตุและผล มีความถูกต้อง เหมาะสม และทันการณ์ ไม่ตัดสินใจแบบ political decisioning แต่หากไม่รู้ในเรื่องนั้น อาจจะต้องมีผู้รู้จริงเข้าไปช่วยให้ข้อมูลที่ถูกต้อง โดยผู้มีอำนาจต้องบังคับตัวเอง ควบคุมตัวเอง และพร้อมตัดสินใจเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมจริงๆ	- จากสถานการณ์โควิด-๑๙ เช่น เรื่องวัคซีน อปท. จะจัดซื้อวัคซีนเองแต่ติดขัดด้วยข้อกำหนดและระเบียบ รวมทั้งรัฐไม่ได้ให้การสนับสนุน อปท. ซึ่งเป็นการตัดสินใจที่ผิดพลาดมากของภาครัฐ
กระจายอำนาจและการบูรณาการการอภิบาลระบบสุขภาพในทุกระดับจากทุกภาคส่วน	- ควรปฏิรูประบบราชการไทย เพื่อให้ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถเหมาะสม สามารถเข้ามาเป็นผู้บริหารหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับระบบสาธารณสุข	- ผู้บริหารกระทรวงสาธารณสุขไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ มีภาคส่วนอื่นตัดสินใจแทน ทำให้ไม่เท่าทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และผู้รู้/ผู้เชี่ยวชาญไม่มีอำนาจ

แนวทาง	ความคิดเห็น	ข้อท้าทาย/ข้อจำกัดในปัจจุบัน
<p>เพื่อรองรับต่อวิกฤติและแนวโน้มที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มีกลไกป้องกันระบบอุปถัมภ์ที่เล่นพรรคเล่นพรรค การแสวงหาประโยชน์หรือการหาเสียงของนักการเมือง จนทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน - ภาครัฐในส่วนกลาง ต้องสนับสนุนและจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณไปหนุนการดำเนินงานด้านสุขภาพของพื้นที่/ชุมชน/ตำบล/หมู่บ้านให้มาก - ควรมีการปรับเปลี่ยนอย่างเข้มแข็ง ได้แก่ ๑) ต้องมองเป้าหมายเป็นที่ตั้ง (goal-oriented) ๒) เน้นความเท่าเทียมของมนุษย์ทุกคน ๓) ความต่อเนื่องของนโยบายและการปฏิบัติงาน ทั้งในระดับ macro / micro และ ๔) การใช้กลยุทธ์ community-driven strategy ไม่ใช่เรื่องใหม่ แต่ต้องเป็นเรื่องที่ต้องให้พลังและทำอย่างจริงจัง - ภาครัฐต้องปรับเปลี่ยนและปรับตัว โดยให้ภาคเอกชนเข้ามาร่วมในการดำเนินการด้านสุขภาพให้มากที่สุด 	<p>ตัดสินใจ ได้แต่เสนอความเห็น ซึ่งไม่ถูกนำมาใช้ในการตัดสินใจเชิงนโยบาย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ขาดการบูรณาการของทุกหน่วยงาน เนื่องจากการทำงานเรื่องระบบสุขภาพจะมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่หลากหลาย แต่ต่างคนต่างทำไม่สามารถเชื่อมโยง ประสานและบูรณาการการทำงานด้วยกันได้ และการบูรณาการต้องมีในทุกระดับ ทั้งระดับชาติ ท้องถิ่น ท้องที่ - จุดอ่อนประเทศไทย คือ นโยบายหลัก ผู้นำประเทศ มีการรวมศูนย์อำนาจ และผูกขาดแนวทางการแก้ไขปัญหา ติดขัดกับระบบระเบียบของราชการ นโยบายจากส่วนกลางที่กำหนดออกมา ทำให้ข้าราชการระดับล่าง ๆ ปรับตัวไม่ทัน - แนวนโยบายของด้านสุขภาพของประเทศไทยต้องมีโครงสร้างที่ชัดและไม่รวมศูนย์

แนวทาง	ความคิดเห็น	ข้อท้าทาย/ข้อจำกัดในปัจจุบัน
<p>การส่งเสริมและพัฒนาระบบ เฝ้าระวังด้านสุขภาพในทุกระดับ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริม และพัฒนาระบบเฝ้าระวัง ของรัฐบาล ภาคส่วนต่าง ๆ ถึงระดับชุมชน การมีส่วนร่วมในระบบ กลไกป้องกันปัจจัยคุกคาม โดยการสร้าง การจัดการ การสื่อสาร เผยแพร่องค์ความรู้ ให้เป็นสังคมชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้มีการตัดสินใจ โดยใช้ความคิดตามหลักวิทยาศาสตร์และหลักฐานเชิงประจักษ์เป็นสำคัญ 	
<p>ส่งเสริมการจัดการตนเอง ด้านสุขภาพของชุมชน/ท้องถิ่น</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อให้ชุมชน/ท้องถิ่นสามารถจัดการตนเอง ปรับตัว ปรับเปลี่ยนให้คงอยู่ได้ - ควรมีการระบุงการดำเนินงานด้านสุขภาพะเชิงพื้นที่ไว้ในธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ ด้วย 	<ul style="list-style-type: none"> - สช. ทำได้ดีในเรื่องสุขภาพชุมชน/ท้องถิ่น เช่น ธรรมนูญสุขภาพพื้นที่ ควรได้มีการรวบรวมนำเสนอสิ่งดีดีให้สาธารณะรับรู้ - นวัตกรรมของ สสส. ในเรื่องตำบลสุขภาพะ หรือ โครงการโรงเรียนผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นการทำงานเชิงพื้นที่ และปัจจุบันยังมีการขับเคลื่อนอยู่อย่างต่อเนื่อง

๕. แนวทางในการทำให้เกิดระบบสุขภาพไทยที่เป็นธรรม ตอบสนอง และไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ในมิติทุกนโยบายห่วงใยสุขภาพ (Health in All Policies) ความเป็นพลเมือง และความรอบรู้และทักษะของคนในด้านต่างๆ

แนวทางในมิติต่าง ๆ	ความคิดเห็น
<p>ทุกนโยบายห่วงใยสุขภาพ (Health in All Policies)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การตอบสนองในทุกมิติ และต้องมีมิติสุขภาพเข้าไปเกี่ยวข้องและสร้างความเป็นพลเมืองได้ - นโยบายที่เน้นการส่งเสริมป้องกันด้านสุขภาพ - การจัดทำแผนด้านสุขภาพ ต้องเจาะจงไปที่กลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มเป็นการเฉพาะ - การทำให้ทุกคนเข้าถึงสิทธิด้านสุขภาพ เช่น การเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่ง่าย เป็นธรรม มีคุณภาพ สามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพได้ - ทำให้ทุกคนมีความเท่าเทียมและรอบรู้ด้านสุขภาพ เพื่อนำไปสู่การเป็นอยู่ที่ดี - สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมด้านสุขภาพเพื่อให้ทุกคนรับรู้และเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจด้านสุขภาพได้ - ต้องเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมกับหลายภาคส่วนได้ - ควรมีการสื่อสารเรื่องสุขภาพให้ทุกคนรู้และเข้าใจว่าเป็นสิทธิและหน้าที่ของทุกคน - มีการสื่อสารเรื่องสุขภาพในทุกระดับ และเชื่อมโยงการทำงานสื่อสารในระดับพื้นที่ เช่น มีการจัดทำชุดความรู้ด้านสุขภาพที่ตอบสนองคนทุกกลุ่ม ซึ่งนอกจากชุดความรู้กลางแล้ว ต้องมีชุดความรู้ย่อยให้กลุ่มต่าง ๆ เพื่อใช้ประโยชน์ในการสื่อสารในหลายภาษาและหลายรูปแบบ - มีกองทุนเพื่อสร้างสื่อสุขภาพให้กับสังคม เช่น กองทุนการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ควรมีการกระจายงบประมาณเพื่อให้ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาพ - สิทธิและหน้าที่ด้านสุขภาพเป็นสิ่งที่สำคัญ ควรเขียนให้มีความสำคัญ เน้นย้ำ ระบุให้ชัดเจนและเป็นหัวใจของธรรมนูญฯ เพื่อให้ทุกคนมีสุขภาวะที่ดีและหน่วยงานต่าง ๆ นำไปสู่การปฏิบัติ

แนวทางในมิติต่าง ๆ	ความคิดเห็น
	<ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มบทบาทชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง การยกระดับ รพ.สต. ให้มีความครอบคลุมการทำงาน สุขภาวะทั้งระบบ สนับสนุนกลไกเดิมของหน่วยงานต่าง ๆ รื้อฟื้นให้เข้ามาอยู่ในระบบ - หน่วยงานและคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ที่ทำงานด้านนโยบายสุขภาพ ยังมีการทำงานเชิงรับ ไม่มีอำนาจตามกฎหมายอย่างแท้จริง กรรมการที่เป็นผู้แทนหน่วยงานต่าง ๆ มีอำนาจและภารกิจของตนเอง มักจะไม่คำนึงถึงความสำคัญของมิติสุขภาพ จึงควรเปลี่ยนวิธีการทำงานใหม่ เน้นการทำงานในพื้นที่ ชุมชน การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ภาคประชาชน โดยรัฐบาลควรมีการกระจายอำนาจไปยังท้องถิ่น/ชุมชน เพื่อให้หน่วยงานส่วนกลางและท้องถิ่นให้การส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณ และทรัพยากรต่าง ๆ ให้ชุมชนเข้มแข็งและจัดการตนเองได้ - มีการกระจายอำนาจไปสู่ชุมชน ให้มีดีสุขภาพ การสร้างเสริมสุขภาพในทุกมิติแทรกซึมในทุกกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ตั้งแต่ตื่นนอนไปจนเข้านอน การรับประทานอาหาร ๕ หมู่ การทำงาน การรักษาความสะอาด สุขภาวะ และการออกกำลังกาย สภาพแวดล้อมที่ดี และปัจจัยที่ทุกคนต้องดำเนินชีวิตที่มีและอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข
ความเป็นพลเมือง	<ul style="list-style-type: none"> - แม้รัฐมีหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณสุขหรือสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ แต่ทุกภาคส่วนในสังคม รวมทั้งบุคคลต้องมีหน้าที่ในการรักษา และมีส่วนร่วมในการสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อสุขภาพ มีหน้าที่ในการป้องกันโรค พัฒนาทักษะในการดูแลตนเอง “พึ่งตนเอง” ให้มีความสำคัญกับ” สร้างนำซ่อม”

แนวทางในมิติต่าง ๆ	ความคิดเห็น
ความรู้และทักษะของคนในด้านต่างๆ	<ul style="list-style-type: none">- ทุกคนต้องมีความรู้และรู้อย่างเท่าทัน ทั้งในเรื่องสิทธิและหน้าที่ การมีส่วนร่วม การพัฒนาทักษะ โดยเริ่มจากตนเอง- ทุกคนต้องมีวิธีการและทักษะการคิดแบบเป็นวิทยาศาสตร์ และเพิ่มความรู้ทางด้านคณิตศาสตร์- มีความรู้ความเข้าใจและศักยภาพในการดูแลสุขภาพของตนเอง- ประชาชนควรเรียนรู้การรักษารักษาป้องกันตัวเองเบื้องต้นได้ ก่อนการรักษาโรค